

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ "ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ"
ВСЕУКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ (УКРКООПСПІЛКА)
ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВРОЦЛАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ
КООПЕРАТИВНО-ТОРГОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ МОЛДОВИ
ВАРШАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК
ЧЕНСТОХОВСЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ НАЦІОНАЛЬНОЇ КОМІСІЇ З ПИТАНЬ ОСВІТИ У КРАКОВІ
ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК У ПЕРЕМИШЛІ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

МАТЕРІАЛИ

міжнародної науково-практичної конференції

СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЇХ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

**29-30 травня 2025 року
м. Львів**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ “ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ”
ВСЕУКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ
(УКРКООПСПІЛКА)
ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВРОЦЛАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ
КООПЕРАТИВНО-ТОРГОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ МОЛДОВИ
ВАРШАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК
ЧЕНСТОХОВСЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ НАЦІОНАЛЬНОЇ КОМІСІЇ З ПИТАНЬ ОСВІТИ У КРАКОВІ
ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК У ПЕРЕМИШЛІ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
ІНСТИТУТ

МАТЕРІАЛИ

міжнародної науково-практичної конференції

**СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ,
ПІДПРИЄМНИЦТВА, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЇХ
ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

29–30 травня 2025 року

**Львів
2025**

УДК 33+658+004+34(063)
С 94

Поширення і тиражування без офіційного дозволу Львівського торговельно-економічного університету заборонено

С 94 Сучасні напрями розвитку економіки, підприємництва, технологій та їх правового забезпечення: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / [відповід. за вип. : проф. Семак Б. Б.]. – Львів : вид-во Львівського торговельно-економічного університету, 2025. – 504 с.

ISBN 978-617-602-389-0

Рекомендовано до друку Вченою радою Львівського торговельно-економічного університету № 12 від 30 травня 2025 р.

У збірнику представлені тези доповідей, які оприлюднені на Міжнародній науково-практичній конференції “Сучасні напрями розвитку економіки, підприємництва, технологій та їх правового забезпечення”, яка відбулася у Львівському торговельно-економічному університеті 29–30 травня 2025 року.

Збірник рекомендований науковим та науково-педагогічним працівникам вищих навчальних закладів і наукових установ, аспірантам, здобувачам, фахівцям-практикам, а також може бути корисним іншим читачам. Тези друкуються в авторській редакції. Відповідальність за достовірність інформації, поданої в рукописах, несуть автори.

УДК 33+658+004+34(063)

ISBN 978-617-602-389-0

© Колектив авторів, 2025
© Видавництво ЛТЕУ, 2025

<i>Щупаківський Р. В.</i> Середовище розвитку сектору інформаційно-комунікаційних технологій	123
<i>Артеменко А. В.</i> Пріоритети розвитку кластерних структур у регіональній економіці: математичні припущення та доведення	125
СЕКЦІЯ “БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ, АНАЛІЗ ТА ОПОДАТКУВАННЯ”	
<i>Куцик П. О.</i> Стратегічний облік у системі інформаційного забезпечення стратегічного управління підприємством	127
<i>Огірко О., Чабанюк О.</i> Cybernetyczno-ekonomiczne modele matematyczne autarkii energetycznej w kontekście ekologii integralnej	129
<i>Бернацька І. Я.</i> Ефективність агропідприємств: оцінка та перспективи розвитку	131
<i>Білько О. О.</i> Елементи організації системи внутрішнього контролю підприємств готельного бізнесу	133
<i>Бойко Р. В.</i> Тенденції інвестиційних процесів у Львівському регіоні в період повномасштабної війни	135
<i>Буга М. Я.</i> Внутрішній аудит кредитних операцій банківських установ	136
<i>Бурдик О. Ю.</i> Особливості формування доходів торговельного підприємства	138
<i>Вагнер І. М., Демко І. І.</i> The need for relevant information in accounting for operational decision-making	140
<i>Винницький Т. І.</i> Визначення об'єктів внутрішнього контролю на основі системи бізнес-процесів дистрибуційної компанії	142
<i>Воронко Р. М.</i> Завдання та функції внутрішнього аудиту в умовах аутсорсингу	143
<i>Герасименко Т. О.</i> Аналітичне забезпечення управління сталим розвитком торговельних підприємств: теоретичні та організаційні аспекти	145
<i>Добрунік Т. П.</i> Податкові аспекти розвитку фермерських господарств	147
<i>Кузьмінська К. І.</i> Відображення виплати та депонування заробітної плати у автоматизованих системах	149
<i>Кравець О. В.</i> Роль торгівлі в розвитку локального підприємництва: логістичні виклики та рішення	151
<i>Кійко А. І.</i> Методика внутрішнього контролю розрахункових операцій суб'єктів транспортно-експедиційної діяльності	153
<i>Лобода Н. О.</i> Фінансові результати у системі бухгалтерського обліку	154
<i>Марценюк Р. А.</i> Організаційні питання щодо обліку витрат підприємств сфери послуг	156
<i>Кундря-Висоцька О. П.</i> Обліково-аналітичний супровід менеджменту підприємства в умовах війни: виклики та можливості	158
<i>Медвідь Л. Г.</i> Використання кейс-методу для вивчення облікових освітніх компонент	160
<i>Нурхаметова І. С.</i> Напрями управління фінансовими стратегіями виробничого підприємства	162
<i>Старенька О. М.</i> Особливості внутрішнього контролю в банках України	163
<i>Попітіч Т. В.</i> Деякі аспекти оцінки основних засобів	165
<i>Попович М. П.</i> Облік витрат на маркетинг: методи і практика в сучасних умовах	167
<i>Прохар Н. В.</i> Особливості автоматизації імпорتنих операцій підприємства	168
<i>Редченко К. І.</i> Фаховий бухгалтер 3.0: три рівні AI-компетентності	170

- своєчасно збирати і систематизувати інформацію;
- аналізувати ефективність витрат на маркетинг;
- будувати аналітичні звіти та робити прогнози;
- мінімізувати помилки обліку [1].

Особливо важливо забезпечити інтеграцію між маркетинговим і фінансовим підрозділами підприємства для досягнення синергії у прийнятті рішень.

Крім того, цифровий маркетинг вимагає адаптації обліку до нових каналів витрат – таргетована реклама, SEO-просування, ведення соціальних мереж тощо.

Облік сам по собі є лише частиною процесу управління маркетингом. Не менш важливим є аналіз цих витрат. Серед інструментів аналізу:

- горизонтальний та вертикальний аналіз витрат на збут;
- коефіцієнтний аналіз (рентабельність витрат на маркетинг);
- динамічний аналіз результатів рекламних кампаній у порівнянні з витратами.

Отже, застосування таких методів дає змогу виявляти неефективні витрати, перерозподіляти бюджети та підвищувати загальну результативність маркетингової діяльності підприємства. Таким чином, облік витрат на маркетинг у сучасних умовах вимагає комплексного підходу, що включає правильне документальне оформлення, застосування сучасних облікових методик та аналітичну оцінку результатів. Ефективна система обліку дозволяє не лише контролювати витрати, а й приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Список використаних джерел

1. Витрати на маркетинг: бухгалтерський та податковий облік: Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/3306><http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/3306>.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 № 318 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0027-00>.

Прохар Н. В.

к.е.н., доц., доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту,
Полтавський університет економіки і торгівлі

ОСОБЛИВОСТІ АВТОМАТИЗАЦІЇ ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА

Здійснення експортно-імпортних операцій суб'єктами господарювання забезпечує реалізацію економічної політики кожної держави, сприяє налагодженню тісних партнерських взаємовідносин між різними контрагентами, залученню в країну іноземної валюти і забезпечує позитивний платіжний баланс. Тому зовнішньоекономічні операції повинні бути належним чином відображені в обліку, що забезпечується автоматизацією облікового процесу за допомогою різноманітних інформаційних систем, зокрема ІС «ВAF».

Обов'язковими документами при митному оформленні імпорту товарів, є контракт, специфікація до контракту, інвойс, СМР та експортна декларація [1, с. 394].

Оформлення комерційних відносин між продавцем-нерезидентом та покупцем-резидентом України відповідно до чинного законодавства відбувається за допомогою контракту, реквізити якого вводяться в інформаційній системі «ВAF» при заповненні довідника «Постачальники». Для автоматизованого формування інформації про укладення з нерезидентом контракту в програмі формується договір контрагента, в якому необхідно зазначити обов'язкові реквізити.

За умови тривалої співпраці з нерезидентами можуть змінюватися умови контракту, платіжні реквізити сторін, що передбачає оформлення додаткової угоди до контракту та коригування такої інформації в інформаційній системі «ВAF».

Важливе значення для обліку імпортного товару має інвойс, який може бути двох видів – власне інвойс (рахунок на оплату і накладна одночасно) та проформа інвойс (лише рахунок на оплату). Інвойс є підставою для формування прибуткової накладної, що

заповнюється в інформаційній системі «ВAF» у меню «Документи», «Закупки», «Рахунки на оплату від постачальників». На основі рахунку від постачальника (інвойсу) формується прибуткова накладна [2, с. 84].

З метою підтвердження первісної вартості товарів оформлюється прайс – лист. Такий документ до комп'ютерної програми не вноситься.

Експортна декларація оформлюється при замитненні товару в країні нерезидента та підтверджує проходження митного оформлення вантажу в країні відправлення. Експортна декларація є підставою для відшкодування ПДВ, що оформлюється при перетині митного кордону країн ЄС. Особливістю експортної декларації є те, що вона оформлюється в електронній митній системі ЄС, тобто «відкривається», а потім «закривається» при виїзді вантажу з Європейського Союзу.

Мова експортної декларації може бути англійська, німецька, польська, а також інша європейська мова країни, а якій вона оформлялася. Такий документ до комп'ютерної програми вноситься в додаткових закладках до формування прибуткової накладної (дата і номер документа).

Транспортна накладна (CMR) підтверджує міжнародні перевезення вантажу автомобільним транспортом. Цей документ оформлюється з метою підтвердження укладання договору перевезення між покупцем та транспортним підприємством, визначає відповідальність перевізника та права отримувача товару. CMR містить інформацію про те, що вантаж в момент навантаження знаходився в належному (неналежному) стані, в цілій (пошкодженій) упаковці, маркування, кількість місць відповідає інформації у інвойсі.

Сертифікат EUR.1 є документом, який підтверджує європейське або українське походження товарів і надає право провести митне оформлення вантажу з використанням преференційної (пільгової) ставки мита, знижуючи податки і збори при розмитненні товару. Такий документ до інформаційної системи «ВAF» вноситься в додаткових закладках при формуванні прибуткової накладної (дата і номер документа).

Залежно від коду УКТ ЗЕД, для митного оформлення вантажів можуть бути подані й інші документи, наприклад, платіжні доручення щодо сплати вартості інспектування товарів, лабораторної експертизи, висновки експертів щодо походження товарів та технічних характеристик товару тощо.

Також для митного оформлення можуть надаватися документи, що підтверджують оплату товару, а саме – платіжні доручення в іноземній валюті про перерахування коштів постачальнику. Платіжне доручення в іноземній валюті подається до банку у 3-х примірниках (паперовий варіант) або в системі «Клієнт банк» (електронний варіант), що має бути узгоджено з інформаційною системою «ВAF».

Для митного оформлення вантажу на митниці України брокером, з яким заключений договір, подається належним чином оформлена вантажно-митна декларація (МД-2). Саме на підставі цього документу проводиться розрахунок митних платежів, а саме мита, ПДВ, акцизного податку.

Митне оформлення товару здійснюється на митниці, на якій акредитоване підприємство. Митна декларація є основним документом, за допомогою якого здійснюється заявлення (декларування) митному органу відомостей про товари, що були імпортовані. Митне оформлення вантажів є електронним, тому всі документи подаються в електронній формі, за необхідності, завірені підписами й печаткою підприємства. Документи на іноземній мові перекладаються на українську або російську мову та засвідчуються підписом і печаткою підприємства.

Після оформленні вантажу у митній декларації (МД-2) робиться відмітка ПМК, що означає – товар під митним контролем. Митна декларація є підставою для обчислення мита й ПДВ, оприбуткування товару. Вона вводиться в меню «Документи», «Закупки», «ГТД по імпорту» [2, с. 94].

Також при імпорті товарів, залежно від умов поставки, можуть оформлюватися рахунок, довідка про транспортні витрати, акт виконаних робіт, що складаються перевізником та підтверджують вартість міжнародних транспортних послуг.

Під час митного оформлення вантажу вантажний автомобіль знаходиться в терміналі, тому складається рахунок та акт виконаних робіт, що підтверджують вартість перебування у місці доставки з вантажем. Загалом, одна операція з імпорту товарів передбачає оформлення більше 15 суміжних операцій та є достатньо трудомісткою. При цьому в інформаційній системі «ВАН» заповнюються документи «Надходження додаткових витрат».

Отже, автоматизація документального оформлення імпортованих операцій передбачає оформлення рахунку в меню «Документи», «Закупки», «Рахунки на оплату постачальників». Після цього поступово вводяться реквізити інших документів, а саме платіжних доручень на оплату вартості імпортованого товару, розрахунків з бюджетом по ПДВ й миту, розрахунків з кредиторами. В меню «Документи», «Закупки» формується документ «Находження товарів і послуг», що є прибутковою накладною. Також необхідно сформувані документ «Надходження додаткових витрат» на суми витрат, що пов'язані з придбанням імпортованих товарів, а саме вартість лабораторних експертиз, інспектування товарів, вартість міжнародних транспортних послуг, вартість терміналу тощо. Важливе значення має складання документу «ВМД по імпорту». Всі вище перераховані документи за структурою підпорядкування відносяться до рахунку на оплату постачальника. На нашу думку, необхідним та обґрунтованим є скорочення переліку додаткових документів для митного оформлення вантажів, що значно прискорить їх розмитнення та сприятиме підвищенню прозорості електронного декларування, зниженню ризику корупції.

Список використаних джерел

1. Чирка Д.М. Документування на підприємствах зовнішньоекономічної діяльності / Д.М. Чирка // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу: Міжнародний збірник наукових праць. 2011. Вип. 1 (19). С. 393-400.
2. Бутенко Т.А. Інформаційні системи та технології: навчальний посібник / Т.А. Бутенко, В.М. Сирий. Харків: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2020. 207 с.

Редченко К. І.

д.е.н., проф., професор кафедри обліку, аналізу, контролю та оподаткування,
Львівський торговельно-економічний університет

ФАХОВИЙ БУХГАЛТЕР 3.0: ТРИ РІВНІ АІ-КОМПЕТЕНТНОСТІ

Протягом останнього часу у сфері професійних послуг та креативних індустрій все активніше використовуються сучасні інструменти штучного інтелекту (АІ) для підвищення продуктивності, масштабування аналізу та персоналізації продуктів/послуг. Хоча цей процес відбувається дещо хаотично, складно не помітити цікаву і важливу тенденцію – формування нових мета-спеціальностей в контексті професійної взаємодії людини з штучним інтелектом.

Така мета-спеціальність є сукупністю надбудованих знань і компетенцій, що доповнюють основну професію людини й забезпечують її ефективну роботу з АІ-інструментами на різних рівнях: від формулювання запитів до управління проєктами й регулювання використання АІ. Хоча термін «мета-спеціальність» не є широко вживаним у науковій літературі, він найкраще описує той комплекс знань і навичок, якими має володіти фахівець (Practitioner) на всіх етапах своєї роботи – починаючи від аналізу отриманого завдання до оцінки результатів його вирішення, забезпечуючи потрібну для своєї організації АІ-гнучкість (AI-agility).

По мірі розвитку моделей АІ та їх взаємодії з людиною, еволюціонуватиме й профіль фахівців, що активно використовують штучний інтелект у своїй роботі (рис. 1). Упродовж найближчих 3-5 років фахівці з податків, аудитори, маркетологи й творці контенту вбудовуватимуть у свої щоденні процеси елементи промпт-інженерії, а ті, хто опанують